

**Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Одеська політехніка»**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО НАПИСАННЯ
КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ
ТА ЇХ ТЕМАТИКА З НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ
„ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ”
для здобувачів освіти заочної форми навчання**

Одеса
2024

Методичні рекомендації щодо написання контрольних робіт та їх тематика з навчальної дисципліни „Історія України та української культури” для здобувачів освіти заочної форми навчання / Уклад. О. В. Мельник, А. І. Федорова. Одеса, 2024. - 24 с.

Затверджено
на засіданні філософії, історії та
політології Одеської політехніки
Протокол № 1 від 30.08.2024 р.

ЗМІСТ

Загальні положення	4
Програма дисципліни «Історія України та української культури».....	4
Підготовка та написання контрольної роботи	8
Тематика контрольних робіт	11
Список рекомендованої літератури	14
Питання до підсумкового контролю	20
Зразок оформлення титульного аркуша.....	24

ЗАГАЛЬНІ ПОРАДИ

Дисципліна «Історія України та української культури» є нормативною дисципліною, обов'язковою для вивчення здобувачами вищої освіти усіх напрямів підготовки.

Історія – це наука не тільки про минуле людини, але й про його сьогодення. Як відомо, історичний прогрес розвивається циклічно: ті чи інші події, процеси, явища, що відбувалися у минулому, можуть повторитися сьогодні чи в майбутньому. Одним з вагомих практичних завдань дисципліни є вивчення накопиченого попередніми поколіннями досвіду, щоб у майбутньому уникати помилок.

Дисципліні «Історія України та української культури» належить важливе місце в системі сучасної освіти, оскільки професійно підготовлений працівник має визначатися не тільки глибокими спеціальними знаннями, а й високими громадянськими, патріотичними якостями, мати розвинений світогляд, бути всебічно ерудованим. Історія України та української культури – могутній фактор формування світогляду, історичного мислення, громадської зрілості та українського патріотизму. В умовах сьогоденішньої війни Російської Федерації проти України вивчення історії та культури власного народу актуальне як ніколи.

Вивчення дисципліни здійснюється впродовж семестру самостійно згідно програми, з якою студенти ознайомлюються на установчій сесії.

Якість вивчення змісту навчальної дисципліни „Історія України та української культури” визначається підготовкою контрольної роботи, реферативної роботи та заліком.

ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

«Історія України та української культури»

Вступ до курсу «Історія України та української культури». Первісне суспільство і перші державні утворення на території України.

Предмет і завдання курсу «Історія України та української культури». Джерела вивчення історії та культури України. Спеціальні історичні дисципліни.

Початок формування людської цивілізації на території України. Трипільська культура.

Скіфо-сарматська доба та античні міста-держави Північного Причорномор'я: історія та культура.

Східні слов'яни в I – IX ст. Основні теорії етногенезу слов'ян. Розселення і заняття, еволюція суспільного устрою, побут, звичаї, вірування.

Київська Русь.

Державотворчі процеси у східних слов'ян. Передумови утворення та теорії походження Київської Русі.

Виникнення ранньофеодальної держави Київська Русь. Перші київські князі: від Олега до Святослава.

Період розквіту держави: Володимир Великий, Ярослав Мудрий. Київської Русі в міжнародних відносинах середньовічної Європи.

Політичний та соціально-економічний розвиток Київської Русі.

Історичне значення Київської Русі та її роль у формуванні української нації.

Культура Київської Русі: від язичництва до впровадження християнства. Хрещення та його соціально-політичні та культурні наслідки.

Роздробленість Русі. Галицько-Волинська держава.

Причини та наслідки феодальної роздробленості.

Князівства Середнього Подніпров'я: Київське, Чернігівське, Переяславське князівства.

Галицько-Волинська держава – спадкоємниця державних та соціокультурних традицій Київської Русі. Данило Галицький.

Боротьба Русі проти монголо-татарської навали. Південно-західні руські князівства під гнітом Золотої Орди.

Давньоруська культура періоду феодальної роздробленості.

Українські землі у складі Литви та Польщі (XIV-XVI ст.). Виникнення українського козацтва (XIV – ст. XVII ст.)

Приєднання українських земель до Великого князівства Литовського. Велике князівство Литовське як форма поліетнічної держави литовців, українців, білорусів. Польська експансія на українські землі наприкінці XIV – на початку XV ст. Польсько-литовська боротьба за українські землі: від Кревської до Люблінської унії. Посилення соціального, національного та релігійного гноблення.

Запорозьке козацтво у вітчизняній та зарубіжній історіографії. Передумови виникнення та джерела формування козацтва. Теорії походження козацтва.

Запорозька Січ: військовий та адміністративний устрій. Формування органів влади та управління.

Козацько-селянські повстання кінці XVI – поч.XVII ст.: причини та наслідки.

Формування української народності.

Культура України другої половини XIV – першої половини XVII ст. Рух Реформації в Європі та його вплив на українських землях. Берестейська унія. Православні братства. П.Могила.

Українська національна революція (1648-1676 рр.). Створення української козацької держави.

Причини, характер, рушійні сили та періодизація національної революції другої половини XVII ст.

Розгортання національно-визвольної війни (лютий 1648 – серпень 1657 рр.). Перші перемоги повстанців. Зборівська угода.

Формування української козацької держави - Гетьманщини. Внутрішня та зовнішня політика гетьманської адміністрації у 1649-1657рр.

Громадянська війна та поділ козацької України на два гетьманства (вересень 1657 – червень 1663 рр.). Політична діяльність Івана Виговського. Гадяцька угода з Річчю Посполитою. Юрій Хмельницький.П.Тетеря, І.Брюховецький.

Боротьба за возз'єднання Української держави (вересень 1663 – вересень 1676 рр.). Петро Дорошенко.

Історичне значення національної революції та її відображення в літературі та мистецтві.

Українські землі під владою Російської імперії наприкінці XVII – XVIII ст. Ліквідація козацької державності

Українська державність наприкінці XVII – на початку XVIII ст. І.Самойлович. І. Мазепа, П. Орлик. Перша Конституція України.

Колоніальна політика Московського царства (Російської імперії) щодо України у XVIII ст. І. Скоропадський. Перша Малоросійська колегія. П. Полуботок. Гетьманство Д. Апостола. “Правління гетьманського уряду”. К. Розумовський. Друга Малоросійська колегія.

Ліквідація автономного устрою Лівобережної України та Слобожанщини. Руйнування Запорозької Січі. Доля козаків.

Українська культура другої половини XVII-XVIII ст. «Козацьке барокко».

Правобережні та західноукраїнські землі в останній чверті XVII – XVIII ст. Заселення Південної України

Соціально-економічне та політичне становище правобережних та західноукраїнських земель. Бахчисарайський та Карловицький мир. Правобережжя в роки Північної війни. Відновлення влади Речі Посполитої.

Правобережна Україна у складі Польщі. Гайдамацький та опришківський рух.

Поділи Речі Посполитої та їх наслідки для українських земель.

Російсько-турецькі війни (1768-1774 рр., 1787-1791 рр.) та роль українського козацького чинника у приєднанні Південної України до Російської імперії. Заселення і економічне освоєння Півдня України. Заснування нових міст. Типи колонізації.

Українські землі під владою Російської та Австрійської імперій у першій половині XIX ст.

Адміністративно-територіальний поділ українських земель в складі Російській імперії. Особливості соціально-економічного розвитку в Лівобережній, Слобідській та Південній Україні.

Неукраїнські визвольні рухи на території України в першій половині XIX ст. Масони, декабристи.

Початок українського національного відродження в Україні. Кирило-Мефодіївське товариство.

Західноукраїнські землі в першій половині XIX ст. Клерикальне товариство. «Руська трійця».

Провідні тенденції в культурному та освітньому процесі.

Українські землі в другій половині XIX - початку XX ст.

Реформи 1860-1870-х рр. в Російській імперії та Україна.

Український національно-визвольний рух у другій половині XIX ст. Громадівський рух.

Західноукраїнські землі в другій половині XIX-XX ст. Москвофіли, народовці, радикали. Утворення політичних партій та рухів.

Соціально-економічне і політичне становище українських земель на початку XX ст. Україна в роки першої російської революції 1905-1907 рр. Українські землі в роки Першої світової війни. Національно-визвольний рух в умовах війни.

Українська культура кінця XIX - початку XX ст. Модерн. Реалізм.

Боротьба за відновлення державності України (1917 – 1920 рр.).

Лютнева революція 1917 р. в Росії та її вплив на Україну.

Створення Центральної Ради та проголошення автономії України. Проголошення УНР. Війна Радянської Росії проти УНР. Четвертий Універсал Центральної Ради.

Українська держава часів гетьмана П. Скоропадського.

Українська Народна Республіка за доби Директорії. Отаманщина. Проголошення ЗУНР.

Боротьба за владу в Україні в 1919 – 1920 рр. Встановлення радянської влади в Україні.

Культурна політика Центральної Ради, Гетьманщини, Директорії. В.Вернадський і Україна.

Міжвоєнний період в історії українського народу

УСРР на початку 20-х років. Міжнародне і внутрішнє становище. НЕП. Створення СРСР.

Соціально-економічні перетворення в радянській Україні. Індустріалізація. Колективізація. Голодомор 1932 – 1933 рр. та його наслідки. Процес формування тоталітарного режиму в СРСР.

Національно-культурне будівництво. Політика коренізації. «Розстріляне відродження».

Західноукраїнські землі у 20 – 30-ті роки. Українські землі у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини.

Українські землі у 1939 – 1945 рр.

Українське питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни.

Напад нацистської Німеччини на СРСР. Оборонні бої на території України у 1941 – 1942 рр. Причини поразок Червоної армії на початку війни.

Окупаційний режим в Україні (1941 – 1944 рр.). Рух опору проти німецько-нацистського режиму на території України: основні течії. Проблема колабораціонізму.

Завершення Другої світової війни. Внесок Українського народу в перемогу над нацизмом.

Національна та культурна політика СРСР в роки війни.

Розвиток УРСР у 1945-1985 рр.

Україна в повоєнне десятиріччя (1945 – 1955 рр.). Повоєнні адміністративно-територіальні зміни. Зовнішньополітична діяльність УРСР. Особливості відбудови народного господарства. Радянізація західних областей республіки. Рух опору до радянського режиму. Операція “Вісла”. Культурно-ідеологічні процеси в Україні.

Соціально-економічний розвиток України (1956 – 1985 рр.). Проблеми розвитку народного господарства. Економічні реформи 60-х рр. та причини їх згортання. Посилення застійних явищ в соціально-економічному житті республіки.

Суспільно-політичне життя в Україні (1956 – 1985 рр.). Хрущовська “відлига”. Наростання кризи в суспільно-політичному житті. Шістдесятники. Дисиденти. УГГ та її діяльність

Освіта, наука і культура.

Україна і процес перебудови в СРСР (квітень 1985– серпень 1991 рр.)

Головні чинники, що зумовили процес перебудови.

Піднесення національно-визвольного руху.

Формування багатопартійності в Україні. Народний Рух України.

Суверенізація УРСР; відновлення незалежності України.

Розвиток культури України в часи перебудови.

Розвиток незалежної України (від 1991 р. до сучасності)

Проголошення незалежності та розбудова суверенної держави. Особливості посттоталітарного суспільства та його вплив на державотворчі процеси в Україні. Становлення і розвиток багатопартійної політичної системи в Україні.

Соціально-економічні реформи в незалежній Україні.

Політичний розвиток України. Прийняття Конституції України: історичне значення та наслідки.

Соціально-економічна ситуація в Україні в роки незалежності.

Українське питання в світі та трансформація концепції зовнішньополітичного курсу за часи незалежності. Російсько-українська війна.

Постмодернізм на сучасна українська культура.

ПІДГОТОВКА ТА НАПИСАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Виконання контрольної роботи є обов'язковою складовою самостійної роботи здобувачів освіти заочної форми навчання.

Головною метою контрольної роботи є перевірка якісного рівня засвоєння здобувачами освіти предмету. Контрольна робота надає можливість не лише пізнавати, але і навчатися самостійно і творчо досліджувати проблему, аргументовано доводити правильність власних висновків. Придбанні знання та вміння науково-дослідницької роботи знадобляться здобувачам у подальшій діяльності при підготовці наукових праць, бізнес-проектів, доповідей тощо.

Увага!!! Номер завдання для контрольної роботи визначається за першою літерою прізвища здобувача (див. таблицю нижче).

Перша літера прізвища	А	Б	В	Г	Д	Е,Є	Ж,З	І,Ї,Й	К	Л	М
Варіанти КР	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>
Перша літера прізвища	Н	О	П	Р	С	Т	У,Ф	Х	Ц,Ч	Ш,Щ	Ю,Я
Варіанти КР	<i>12</i>	<i>13</i>	<i>14</i>	<i>15</i>	<i>16</i>	<i>17</i>	<i>18</i>	<i>19</i>	<i>20</i>	<i>21</i>	<i>22</i>

Підготовку до написання контрольної роботи потрібно розпочинати з пошуку відповідної літератури, в чому вам допоможуть алфавітний та систематичний каталоги бібліотеки. Алфавітний каталог дає змогу знайти потрібну книгу за прізвищем автора, або за назвою праці (якщо вона не має автора). В систематичному каталозі, в розділі „Історія України”, „Культура України” позначена література з усіх тем курсу. Звертаємо Вашу увагу і на електронні бібліотеки та ресурси.

Для того, щоб скласти уявлення про обрану тему в цілому, перш за все слід ознайомитися з узагальнюючими працями, підручниками. Після цього можна вивчити спеціальну літературу з теми – монографії, журнальні статті.

Вивчаючи відібраний матеріал, потрібно виписувати хронологію подій, найбільш важливі думки, висновки, які потім будуть використані при написанні роботи.

Оформлення роботи. Зразок оформлення титульного аркуша знаходиться наприкінці методички.

На першій сторінці контрольної роботи подаються план роботи –розділи (питання, що розкриваються), список використаної літератури.

Ознайомившись з літературою, уважно продумайте послідовність розміщення матеріалу, в **кінці кожного розділу подаються висновки**, в яких Ви стисло визначаєте місце даної постаті, явища в історичному процесі та їх вплив на подальший хід розвитку.

Якщо в контрольній роботі наводиться фактичний матеріал, хронологічні дати, цитати, їх потрібно брати в лапки, після їх закриття ставите верхнім індексом цифру, під номером якої внизу аркуша вказуєте прізвище автора, назву джерела і сторінку, з якої взято факт або цитату. Якщо Ви на одній сторінці посилаєтеся на різних авторів, то посилання будуть виглядати таким чином:

1. Залізняк Л.Л. Стародавня історія України. К., 2012. С.47.
2. Скржинська М.В. Релігія та влада в Боспорському царстві й Ольвії VI–I ст. до н.е. *Український історичний журнал*. 2014. №4. С.20.

При наявності на одній сторінці кількох посилань на одну й ту ж саму літературу (якщо вони йдуть один за одним), повністю джерело наводиться лише в першому посиланні, а в інших пишеться „там само” і вказуються сторінки:

1. Гуржій О. І., Чухліб Т. В. Історія козацтва. Держава–військо–битви. К., 2011. С.52.
2. Там само. С.43.

Якщо це джерело буде використане в роботі декілька разів на інших сторінках, при наступних посиланнях на нього місце і рік видання вказувати не потрібно:

1. Гуржій О. І., Чухліб Т. В. Історія козацтва. Держава–військо–битви. С.48.

Посилання можна робити і в квадратних дужках. Наприклад, **[3, с.45]**. Перша цифра – порядковий номер книги у загальному списку літератури (див. нижче), друга – сторінка, з якої взята інформація.

Наприкінці роботи подається список використаної літератури в алфавітному порядку за прізвищами авторів (не менше 3-4 назв).

Обсяг контрольної роботи - 10-12 аркушів учнівського зошита (сторінки нумеруються) або ті ж самі 10-12 аркушів паперу А4, формат Times New Roman, 14 шрифт, 1,5 інтервал.

Термін подачі контрольної роботи – **за 10 днів до початку сесії**. Робота перевіряється викладачем та оцінюється «зараховано» або «не зараховано».

Після отримання позитивної оцінки за контрольну та реферативну роботу студент допускається до сесії.

Робота не зараховується якщо: не повністю розкрито основний зміст теми; є грубі помилки у висвітленні окремих питань; зміст теми не відповідає назві; робота не відповідає встановленим вимогам.

Якщо контрольна робота оцінена викладачем «не зараховано», то вона повертається здобувачеві освіти на доопрацювання з рецензією викладача.

Перероблена робота надсилається з поміткою «*Повторна контрольна робота*» з попередньою рецензією викладача!!!

ТЕМАТИКА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

КОНТРОЛЬНА РОБОТА №1

1. Трипільська культура. Розселення, господарство і побут трипільців.
2. Заселення і економічне освоєння Півдня України наприкінці XVIII ст. Типи колонізації.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 2.

1. Східні слов'яни у давні часи: устрій, побут, культура, вірування.
2. Українські землі в роки Першої світової війни. Українські січові стрільці.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА №3

1. Період становлення держави Київська Русь: правління Олега, Ігоря, Ольги, Святослава.
2. Правобережжя у XVIII ст. Гайдамацький рух: причини, характер і рушійні сили. Коліївщина.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 4

1. Київська Русь за часів князя Володимира Великого. Формування державної території. Внутрішньополітичні реформи.
2. Кирило-Мефодіївське товариство: склад, мета, програмні документи.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 5

1. Запорізька Січ у XVIII ст., посилення антиукраїнської політики царизму. Етапи зруйнування Січі.
2. Україна в роки Другої світової війни. Наслідки війни для українців.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 6

1. Культура Київської Русі. Розвиток писемності і освіти. Література. Літописання.
2. Революція 1848 - 1849 рр. та її вплив на західноукраїнські землі.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 7

1. Запровадження християнства на Русі: передумови, процес, наслідки.
2. Ліберальні реформи 1860-70-х років в Російській імперії та особливості їх впровадження в Україні.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 8

1. Гетьман Кирило Розумовський. Ліквідація Гетьманщини.
2. Радянська Україна в міжвоєнний період: більшовицькі реформи та національно-культурне життя.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 9

1. Запорізька Січ: органи влади та управління.
2. Передумови та причини проголошення незалежності України.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 10

1. Передумови утворення та піднесення Галицько-Волинського князівства. Галицько-Волинська держава – спадкоємниця традицій Київської Русі.
2. Пробудження національно-культурного життя в Західній Україні в першій половині XIX ст. „Руська трійця”.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА №11

1. Внутрішня та зовнішня політика уряду Мазепи. Оцінка І. Мазепи в історіографії та художній літературі.
2. Столипінська реформа: причини, суть, наслідки та особливості проведення аграрної реформи на території України.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 12

1. Польсько-литовські унії (Кревська, Люблінська, Берестейська): причини укладання та наслідки.
2. Розвиток культури в умовах незалежності.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА №13

1. Внутрішня й зовнішня політика гетьмана П. Дорошенка.
2. Громадівський рух у другій половині XIX ст.: основні етапи та напрямки діяльності.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА №14

1. Виникнення українського козацтва: причини, джерела, час і територія його формування.
2. Реформи освіченого абсолютизму в Австрійській імперії та їх наслідки для західноукраїнських земель

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 15

1. Гетьманство І. Виговського та Ю. Хмельницького.
2. Утворення перших українських політичних партій наприкінці XIX - на початку XX ст.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 16

1. Особливості світогляду та способу життя козаків.
2. Внутрішня і зовнішня політика Центральної Ради.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 17

1. Боротьба козацтва проти турецько-татарської агресії. Гетьман П.Конашевич-Сагайдачний.
2. НЕП: особливості проведення в Україні.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 18

1. Київський митрополит Петро Могила та його внесок в українську культуру.
2. Окупаційний режим в Україні (1941 – 1944 рр.).

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 19

1. Національно-визвольна боротьба українського народу середини XVII ст.: причини, характер, рушійні сили, періодизація.
2. Надреформи М.Хрущова та їх наслідки для України.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 20

1. Козацька держава Б.Хмельницького та формування державницької ідеї в ході військових дій.
2. Українська Держава П. Скоропадського, національно-культурне життя. Причини поразки гетьманату.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА №21

1. П. Орлик як політичний діяч. Перша українська конституція.
2. Дисидентський рух в Україні: основні течії.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА №22

1. Козацько-селянські повстання наприкінці XVI – у першій третині XVII ст.
2. Україна в роки перебудови (1985-1991). Боротьба за незалежність.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Давня історія України: У 2 кн. Кн.1 : Навч. посібник для вузів / П.П. Толочко, Д.Н. Козак, С.Д. Крижицький та ін. К., 1994.
2. Бойко О.Д. Історія України: Посібник. К., 2008.
3. Борисенко В.Й. Курс української історії: З найдавніших часів до XX століття. К., 1996.
4. Грушевський М.С. Ілюстрована історія України. К., 1992. URL: <http://online-knigi.com/page/259646>
5. Історія України / В.Баран, Я.Грицак, О.Зайцев та ін. Львів, 1996
6. Історія України : Підручник для вузів / Я.Д. Ісаєвич, Я.Й. Грицак, Ю.Д. Зайцев та ін.; Відп. ред. Ю. Сливка. Львів, 2002.
7. Кормич Л.І., Багацький В.В. Історія України від найдавніших часів і до XXI ст.: навчальний посібник. Х., 2002.
8. Лановик Б.Д. Історія України: Навч. пос. К.: Знання, 2000.
9. Полонська-Василенко Н.Д. Історія України: у 2 т. К., 1992.
10. Світлична В.В. Історія України: Навч. посіб. К., 2011. URL: <http://westudents.com.ua/knigi/228-storya-ukrani-svtlichna-vv.html>
11. Українська культура: історія та сучасність: навч. посібник для ун-тів і пед. ін-тів / С.О. Черепанова, В.Г. Скотний, І.В. Бичко [та ін.]. Л., 1994.
- Українське століття (1921-2021): витоки, уроки, перспективи державотворення. Нариси / Відп. ред. В. Смолій. К., 2021.
12. Чорненький Я.Я. Українська та зарубіжна культура : Теорія. Практика. Самостійна робота: Навчальний посібник. Львів, 2002.

Додаткова

1. Апанович О.М. Гетьмани України і кошові отамани Запорозької Січі. К., 1993.
2. Бакалець О. А. Історія України з найдавніших часів до початку XXI століття: навч. пос. Львів, 2010.
3. Бачинська О. А., Чухліб Т. В., Щербак В. О. Українське козацтво. Золоті сторінки історії. К., 2015. URL: <http://history.org.ua/LiberUA/978-617-7268-30-6/978-617-7268-30-6.pdf>
4. Бачинська О., Чухліб Т. Козацька Україна після зруйнування Запорозької Січі (1775-1905). К., 2021. URL: http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?&I21DBN=ELIB&P21DBN=ELIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=elib_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=ID=&S21COLORTERMS=0&S21STR=0015852
5. Білоцерківський В. Я. Історія України: навч. пос. К., 2007.
6. Богуцький Ю.П. Українська культура в європейському контексті. URL: <http://westudents.com.ua/knigi/250-ukranska-kultura-v-vropeyskomu-kontekst-boguts-kiy-yup-.html>
7. Бокань В. А. Історія культури України. К., 2002.
8. Борисенко В.Й. Курс української історії: З найдавніших часів до XX століття. К., 1996.

9. Борисова О., Климов А. Історія Української державності. У 2-х т. К., 2018.
10. Бура Д., Красовицький О. Хроніка війни. 2014-2020. У 3-х т. Харків, 2020. URL: <http://history.org.ua>
11. Бурдо Н. Б., Відейко М. Ю. Трипільська культура. Спогади про золотий вік. Харків, 2007. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Burdo_Nataliia/Trypilska_kultura_Spohady_pro_zoloty_vik/
12. В. Вернадський і національне питання (у світлі щоденника 1917-1921 р.). URL: <http://izbornyk.org.ua/rizne/gyrych.htm>
13. Віднянський С. В., Вегеш М. М. Августин Волошин і Карпатська Україна в історії українського державотворення / НАН України. Інститут історії України. К., 2021. URL: <http://resource.history.org.ua/item/0015622>
14. Віднянський С., Мартинов А. Російсько-українська війна та міжнародне співтовариство / Відп. ред. В. Смолій. НАН України. Інститут історії України. К., 2023. URL: <http://resource.history.org.ua/item/0017516>
15. Войтович В.М. Міфи та легенди давньої України. Тернопіль, 2005. URL: <https://readli.net/mifi-ta-legendi-davnoyi-ukrayini/>
16. Воронянський О. В. Історія України. Харків, 2005.
17. Галушко К. Україна на карті Європи: Україна та українці у картографії від Античності до XX століття: науково-популярне видання. К., 2013. URL: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-439-691-9/978-966-439-691-9..pdf>
18. Гирич І. Українська історія: через ідентичність до держави / Ред. Ю. Буряк. К., 2021. URL: http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?&I21DBN=ELIB&P21DBN=ELIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=elib_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=ID=&S21COLORTERMS=0&S21STR=0015961
19. Голобуцький В.О. Запорізьке козацтво К., 1994
20. Гончарук Г.І. Народний Рух України. Історія. Одеса. 1997.
21. Гончарук П. С. Історія України з найдавніших часів до початку XX століття. Курс лекцій. К., 2005.
22. Гончарук П. С. Історія України з найдавніших часів до початку XX століття. К., 2005.
23. Грицак Я. Формування модерної української нації XIX-XX ст. К., 2019. URL: <http://history.franko.lviv.ua/PDF%20Final/Grycak.pdf>
24. Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України. К., 2021.
25. Грушевський М.С. Історія України-Русі: В 11-ти т. К., 1996.
26. Гуржій О. І. Історія козацтва. Держава-військо-битви.- К., 2013.
27. Дещинський Л.Є. Історія України та її державності. Львів, 2005.
28. Жиленко І. До історії використання топоніму "Русь", "Росія" в українській історіографії до XVIII ст. та, зокрема, автором "Синописа" URL: <http://litopys.org.ua/synopsis/syn05.htm>
29. Залізник Л. Від склавинів до української нації. URL: <http://militaryhistory.narod.ru/perspektyva.html>
30. Іванченко Р. П. Українська державність в 20-90-х рр. К., 2000.

31. Історія світової та української культури: Підручник для вузів / В. Греченко, І. Чорний, В. Кушнерук, В. Режко . К., 2002.
32. Історія України : посібник / за ред.: Г.Д. Темка, Л.С. Тупчієнка. К., 2002.
33. Історія України: Документи. Матеріали: Посібник / Уклад., комент. В.Ю. Короля. К., 2002. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001283>
34. Історія України: Навч. пос. / В.Ф. Верстюк, О.В. Гарань, О.І. Гуржій .- 3-е вид., доп. й перероб. К., 2002.
35. Історія української культури. Т. 1-5. Київ, 2001. URL: <http://litopys.org.ua/>
36. Історія української та зарубіжної культури : Навч. посібник / С.М. Клапчук, В.Ф. Остафійчук, Б.І. Білик та ін. К., 2002.
37. Історія церкви та релігійної думки в Україні: У 3-х кн. К., 1994.
38. Капелер А. Мала історія України. Мюнхен, 2007.
39. Колесник І. Глобальна історія. Історія понять / НАН України. Інститут історії України. К., 2019. URL: <http://resource.history.org.ua/item/0015631>
40. Конспект лекцій дисципліни «Історія та культура України» для студентів усіх форм навчання усіх напрямів підготовки. Укладачі: Зборець С.В., Донченко С.П. Дніпродзержинськ: ДДТУ, 2016 р. URL: <http://www.dstu.dp.ua:8080/Portal/Data/7/16/7-16-kl19.pdf>
41. Кордон М.В. Історія української культури : навч. пос. Львів, 2011.
42. Король В. Ю. Історія України : Навч. посібник / В.Ю. Король. К., 2005.
43. Косик В. Україна і Німеччина у другій світовій війні. Перекл. з француз. Львів, 1993.
44. Котляр М. Історія суспільного життя Русі: Нариси. К., 2016. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Kotliar_Mykola/Istoriia_suspilnoho_zhyttia_Rusi/
45. Котова Н. О. Історія України : Навч. пос. Х., 2005.
46. Кульчицький С. В. Володимир Винниченко: "Бути чесним з собою..." / Наук. ред. Ю. Шаповал. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, Центр історичної політології. – К. : Парлам. вид-во, 2019. URL: <http://resource.history.org.ua/item/0014765>
47. Кульчицький С. Росія і Україна в перший рік після повалення самодержавства: деконструкція більшовицького міфу про революцію К., 2021. – 244 с. URL: http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?&I21DBN=ELIB&P21DBN=ELIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=elib_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=ID=&S21COLORTERMS=0&S21STR=0015599
48. Мейс Дж. Комунізм та дилеми національного визволення. Національний комунізм у радянській Україні 1918 – 1933. – К., 2018. . URL: https://chtyvo.org.ua/authors/James_Mace/Komunizm_ta_dylemy_natsionalnoho_vyzvolennia_Natsionalnyi_komunizm_u_radianskii_Ukraini_19181933/
49. Мицик Ю.А., Бажан О.Г., Власов В.С. Історія України. Навч.пос. К., 2008. URL: http://www.ebk.net.ua/Book/history/mitsyk_iu/index.htm
50. Нагаєвський І. Історія української держави двадцятого століття. К., 1993.
51. Новітні міфи та фальшивки про походження українців. Збірник статей: популярне видання. К., 2008. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0000637>
52. Новітня історія України (1900-2000): Підручник / А.Г. Слюсаренко, В.І. Гусев, В.М. Литвин та ін. 2-ге вид., перероб. і доп. К., 2002.

53. Олійник М. П. Історія України : навч. посібник Л., 2011.
54. Отрощенко В. Міфологізація етногенезу українців. URL: <http://www.lrc.org.ua/projects/etnogenez-ua6.html>]
55. Павленко С.О. Іван Мазепа як будівничий української культури. – К., 2005. URL: <http://foltranslit.appspot.com/files/pavlenko1.pdf>
56. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. Харків, 2018.
57. Плохій С. Наливайкова віра: козаки та релігія в ранньомодерній Україні. – К, 2005. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Plokhii_Serhii/Nalyvaikova_vira_kozatstvo_ta_relihiia_v_rannomodernii_Ukraini/
58. Плохій С. Походження слов'янських націй. Домодерні ідентичності в Україні, Росії та Білорусі. К., 2015 URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Plokhii_Serhii/Pokhodzhennia_slovianskykh_natsii_Domoderni_identychnosti_v_Ukraini_Rosii_ta_Bilorusii/
59. Реєнт О. Соціально-економічні та політичні трансформації в Україні (кінець XVIII – перші десятиліття XX століття). У 2-х кн. К., 2021.
60. Революція Гідності: на шляху до історії: Збірник наукових праць. К., 2020. URL: <http://resource.history.org.ua/item/0015587>
61. Революція, державність, нація: Україна на шляху самоствердження (1917 – 1921 рр. / Упоряд. Верстюк В., Скальський В., Басара-Тилищак Г., Бойко В. – Київ – Чернігів, 2017. URL: <http://resource.history.org.ua/item/0013421>
62. Русь, Малая Русь и Украина. URL: http://ukrstor.com/ukrstor/rus_ucr.html
63. Савченко Н.М. Історія України: модульний курс: навч. пос. К., 2006.
64. Світлична В.В. Історія України. К., 2011 URL: <http://westudents.com.ua/knigi/228-storya-ukrani-svtlichna-vv.html>
65. Скоропадський Павло. Спомини: кінець 1917 – грудень 1918 року / Відп. ред. Ю. Терещенко. – К.: Темпора, 2019. URL: <http://resource.history.org.ua/item/0014551>
66. Смолій В., Степанков В. Феномен Української національної революції XVII ст.: компаративні та евристичні проєкції. К., 2019. URL: <http://resource.history.org.ua/item/0014814>
67. Субтельний О. Україна: Історія. К., 1991.
68. Танцюра В.І. Політична історія України. URL: <http://westudents.com.ua/knigi/235-poltichna-storya-ukrani-tantsyura-v-.html>
69. Теорія та історія світової і вітчизняної культури / А.К. Бичко, Б.І. Бичко, Н.О. Бондар та ін. К., 1992.
70. Україна в Другій Світовій війні: погляд з XXI ст. Документи і матеріали. У 2-х ч. К., 2020.
71. Україна в історії Європи XIX – початку XXI ст.: історичні нариси / За ред. С. В. Віднянського. К., 2020.
72. Україна в міжцивілізаційних дискурсах античності, середньовіччя та раннього модерну. К., 2022.
73. Україна як цивілізаційний суб'єкт історії та сучасності: національна доповідь. К: Ніка-Центр, 2020. URL: <http://resource.history.org.ua/item/0015740>.

74. Усна історія російсько-української війни // Український інститут національної пам'яті. URL: <https://uinp.gov.ua/usna-istoriya/ato-usna-istoriya>
75. Черкашина Н. К. Історія України: від давніх часів до сьогодення : Навч. посібник. К., 2005.
76. Чухліб Т. Гетьмани Руси-України. Донецьк, 2012.
77. Чухліб Т. Козацька Україна на міжнародній арені. К., 2023.
78. Шандра В., Аркуша О. Україна в XIX столітті: доба модернізації. К., 2022. URL: <http://resource.history.org.ua/item/0017093>
79. Шандра В., Аркуша О. Україна в XIX столітті: людність та імперії. К., 2022.
80. Шауренко О., Барвінок О. Історія первісного суспільства: навч. посіб. Київ: Кондор, 2022.
81. Шандра В., Аркуша О. Україна в XIX столітті: людність та імперії. К., 2022.
82. Шауренко О., Барвінок О. Історія первісного суспільства: навч. посіб. Київ: Кондор, 2022.
83. Шевчук В. П. Історія української державності: курс лекцій : навч. пос. К., 1999.
84. Юрій М.Ф. Історія України. К., 2000. URL: <http://westudents.com.ua/knigi/229-storya-ukrani-yury-mf.html>
85. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. К., 2006. URL: <http://history.franko.lviv.ua/>

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. – <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Національна парламентська бібліотека України. – <http://www.nplu.kiev.ua/>
3. Одеська національна наукова бібліотека. – <http://www.odnb.odessa.ua/>
4. Інститут історії України. Національна академія наук України - <http://history.org.ua>
5. Науково-технічна бібліотека Одеської політехніки - <https://op.edu.ua/library>
6. Бібліотека Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова – <http://lib.onu.edu.ua/>
7. «Ізборник» — Історія України IX-XVIII ст. - <http://izbornyk.org.ua>
8. Український інститут національної пам'яті . - <https://uinp.gov.ua/>
9. Український інститут національної пам'яті Інформаційні матеріали. - <https://uinp.gov.ua/informaciyini-materialy>
10. LikБез. Історичний фронт. - <http://likbez.org.ua/ua/information-source>
11. Історична правда - <https://www.istpravda.com.ua/>
12. Українська Друга світова - <http://www.wv2.memory.gov.ua/kilka-lyudej-dva-dyktatory-i-odne-misto-oborona-lvo-va-1939-roku/>
13. На скрижалях - <http://na-skryzhalyah.blogspot.com/>
14. Козацтво XV-XXI ст. - <http://www.cossackdom.com>
15. Краєвед. Відкриваємо історію Одеського краю. - <https://kraeved.od.ua/>

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Дайте характеристику скіфо-сарматській добі та античним містам-держavam Північного Причорномор'я
2. Проаналізуйте культуру та побут східних слов'яни в I – IX ст. Наведіть приклади основних теорій етногенезу слов'ян.
3. Визначте передумови утворення та теорії походження Київської Русі
4. Дайте характеристику Київської Русі у період становлення (др. пол. IX – кінець X ст.).
5. Дайте характеристику Київської Русі у період розквіту (кінець X – перша половина XI ст.).
6. Визначте етапи хрещення Русі та його історичне значення.
7. Дайте характеристику культури Київської Русі.
8. Назвіть причини феодалної роздробленості Київської Русі.
9. Дайте характеристику періоду "Україна – Русь під ігом Золотої Орди".
10. Характеризуйте змагання українських князівств за політичне лідерство (др. пол. XI – кінець 30-х рр. XIII ст.).
11. Визначте чому, Галицько-Волинська держава – спадкоємниця Київської Русі?
12. Дайте характеристику процесу приєднання українських земель до Великого князівства Литовського. Велике князівство Литовське як форма поліетнічної держави литовців, українців, білорусів.
13. Визначте, що собою являв процес зближення Литви і Польщі. Кревська унія 1385 р. Опозиція великого князя Вітовта.
14. Дайте характеристику українським землям у другій третині XV – XVI ст.: політичні та соціально-економічні процеси.
15. Проаналізуйте Люблінську унію: причини, хід подій, умови та наслідки.
16. Проаналізуйте Берестейську унію: причини, хід подій, умови та наслідки.
17. Охарактеризуйте розвиток української культури у XIV–початку XVII ст.
18. Дайте характеристику Українському козацтву: передумовам виникнення та джерелам формування.
19. Визначте місце Українського козацтва в системі міжнародних відносин.
20. Простежте Козацько-селянські повстання наприкінці XVI – у першій третині XVII ст.
21. Проаналізуйте діяльність гетьмана П. Конашевича-Сагайдачного.
22. Визначте, що являла собою Запорозька Січ та її військовий та адміністративний устрій, органи влади та управління.
23. Наведіть причини, характер, рушійні сили, періодизація національно-визвольної війни українського народу у другій половині XVII ст.
24. Дайте характеристику процесу розгортання національно-визвольної війни під проводом Б. Хмельницького.
25. Простежте процес утворення Української козацької держави її військовий та адміністративний устрій, формування органів влади та управління.
26. Дайте характеристику періоду "Громадянська війна та поділ козацької України на два гетьманства (вересень 1657 – червень 1663 рр.). Гетьманство І. Виговського та Ю. Хмельницького".

27. Розкрийте процес боротьби за возз'єднання Української держави. Гетьманство Петра Дорошенка.
28. Розкрийте тему: Українська культура другої половини XVII – XVIII ст. «Козацьке барокко».
29. Дайте характеристику поділу України на два гетьманства. Гетьманування П. Тетері та І. Брюховецького.
30. Надайте характеристику Української державності наприкінці XVII – на початку XVIII ст. І. Самойлович. Гетьман І. Мазепа та його місце в історії України.
31. Охарактеризуйте гетьманство П. Орлика та дайте оцінку першій Українській Конституції.
32. Визначте етапи колоніальної політики Російської імперії щодо України у XVIII ст. Коли і за яких умов була скасована Гетьманщина.
33. Визначте місце Запоріжжя у складі Російської держави та етапи ліквідації Запорозької Січі.
34. Дайте характеристику новій добі козацько-селянських війн: Гайдамаччина. Відображення в літературі.
35. Розкрийте процес заселення і економічного освоєння Півдня України. Заснування нових міст.
36. Простежте реформи освіченого абсолютизму в Австрійській імперії та їх наслідки для західноукраїнських земель.
37. Визначте адміністративний поділ та соціально-економічний розвиток Наддніпрянської України в першій половині XIX ст.
38. Простежте розвиток неукраїнських визвольних рухів на території України в першій половині XIX ст. (масони, декабристи та польський рух)
39. Надайте характеристику Кирило-Мефодіївському товариству; окресліть його історичне та культурне значення.
40. Простежте процес українського національного відродження (кінець XVIII – початок XX ст.): етапи та характерні особливості.
41. Дайте характеристику українському національному руху другої половини XIX ст. (хлопомани, громади).
42. Розкрийте питання розвитку західноукраїнських земель в першій половині XIX ст. (соціально-економічний розвиток, культурно-просвітницький рух).
43. Охарактеризуйте вплив революції 1848 р. на західноукраїнські землі.
44. Проаналізуйте реформи 1860-70-х рр. в Російській імперії та їх вплив на соціально-економічний розвиток українських земель другої половини XIX ст.
45. Дайте характеристику розвитку західноукраїнських земель в другій половині XIX ст. Культурно-просвітницький та політичний рух.
46. Дайте характеристику розвитку західноукраїнських земель на початку XX ст. Культурно-просвітницький та політичний рух.
47. Визначте, як проходив процес піднесення українського національного руху під час першої російської революції.
48. Охарактеризуйте події в Україні в роки Третьочервневої монархії (червень 1907 – липень 1914 рр.) (столипінська аграрна реформа; культурно-просвітницький рух).

49. Обґрунтуйте відповідь: "Чому Першу світову війну прийнято вважати братовбивчою для України? Охарактеризуйте національно-визвольний рух в умовах війни?
50. Проаналізуйте вплив Лютневої революції в Росії на Україну.
51. Проаналізуйте процес створення Центральної Ради, її діяльність. Дайте характеристику Універсалам та Конституції ЦР.
52. Надайте повну характеристику Українській Державі часів гетьмана П. Скоропадського.
53. Дайте власну характеристику розвитку української культури в Українській Державі часів гетьмана П. Скоропадського 1918 р.
54. Як на Вашу думку вплинула політика коренізації на національно-культурне будівництво 20-х років?
55. Вкажіть, що являла собою, політика українізації? Розшифруйте термін «Розстріляне відродження».
56. Назвіть причини які призвели до голоду 1932 – 1933 рр. в Україні та його наслідки.
57. Визначте причини поразок Червоної армії на початку війни (1941-1942 рр.)?
58. Назвіть основні складові Руху опору проти нацистського режиму на території України?
59. Охарактеризуйте окупаційний режим в Україні (1941 – 1944 рр.)?
60. Надайте характеристику терміну "колабораціонізм" і як він вплинув на українське суспільство у воєнні та післявоєнні роки?
61. Визначте, в чому полягає трагедія українського народу в Другій світовій війні та який внесок українського народу в перемогу над нацизмом?
62. Як Ви вважаєте, чому радянізація західних областей УРСР призвела до посилення Руху опору проти радянського режиму?
63. Дайте характеристику розвитку культури в УРСР (1945-1985 рр.).
64. Як ви вважаєте, у чому полягають сильні та слабкі сторони політики післявоєнної відбудови України (1945 – поч. 1953 р.). Чи можливо було досягти кращих результатів?
65. Вкажіть, чи був Голод 1946-1947 рр. геноцидом проти українського народу? Доведіть свою точку зору.
66. Як, на вашу думку, хрущовська відлига вплинула на суспільно-політичне життя в Україні (1956 – 1985 рр.) і кризу комуністичної ідеології?
67. Охарактеризуйте соціально-економічний розвиток УРСР у 1956 – 1985 рр., визначте проблеми розвитку народного господарства.
68. Вкажіть, чим відрізнявся дисидентський рух і рух шістдесятників? Чи ці рухи різняться від національно-визвольного руху другої половини 40-х – першої половини 50-х років?
69. Охарактеризуйте піднесення національно-визвольного руху під час перебудови та формування багатопартійності в Україні?
70. Простежте вплив Народного руху України на процес формування української незалежності?
71. Дайте власну характеристику розвитку культури в УРСР (1985-1991 рр.)?

72. Дайте характеристику причинам, що вплинули на утвердження національної державності наприкінці ХХ ст.? Проаналізуйте процес становлення незалежності України.
73. Назвіть та охарактеризуйте (з прикладами) особливості розвитку культури в сучасній Україні?
74. Дайте власну характеристику зовнішньополітичного курсу Української держави?
75. Як Ви вважаєте, які проблеми реформування сучасної української економіки найважливіші? Аргументуйте відповідь.

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОГО АРКУША

Міністерство освіти і науки України
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
Кафедра філософії, історії та політології

КОНТРОЛЬНА РОБОТА № ____

Виконав здобувач
Групи _____
Прізвище, ім'я та по батькові

Перевірив:

Одеса – 2024

Навчальне видання

Методичні рекомендації щодо написання контрольних робіт та їх тематика з навчальної дисципліни „Історія України та української культури” для здобувачів освіти заочної форми навчання

Укладачі: Олег Віталійович Мельник
Алла Іванівна Федорова